

T.
Alkotmánybíróság

Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>N/1723-2/2014.</i>	
Érkezett: 2014 NOV 19.	
Példány: <i>1</i>	Kezelőiroda:
Melléklet: <i>0</i> db	<i>P-1</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott **Fecske Károly** [REDACTED] a korábban ügyvédi meghatalmazással igazolt jogi képviselőm útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdés a)-b) pontja alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz kiegészítést

terjesztem elő:

A t. Alkotmánybíróság 2014. október 21. napján a IV/1723-1/2014. ügyszámon hiánypótlásra hívott fel a 2014. szeptember 25. napján kelt alkotmányjogi panaszom kapcsán, nevezetesen, hogy a kérelmemet egészítsem ki alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolással arra nézve, hogy az ítéletek az Alaptörvény II. és XII. cikkében biztosított jogaimat mennyiben és miért sértik.

Alkotmányjogi panaszomban kifejtettem, hogy álláspontom szerint a támadott ítéletek elsősorban az Alaptörvény következő rendelkezéseit sértik;

M) cikk (1) bekezdése; Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

T) cikk (1) bekezdés első mondata; Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg.

SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG fejezet

I. cikk (1) bekezdése; AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

XII. cikk (1) bekezdés első mondata; Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz.

Jelen kiegészítésemben annyit pontosítást kívánok tenni, hogy a lentebb kifejtendők alapján a kérelmemet elsősorban az Alaptörvény következő rendelkezéseire alapozom:

I. cikk (1) bekezdése; AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

XII. cikk (1) bekezdés első mondata; Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz.

XV. cikk (1) bekezdése; A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

A kérelmemben leírtakat mindenben fenntartva alkotmányjogi érveimmel alátámasztott indokolásomat a következőképpen adom elő:

Az Alaptörvényben az „M” cikkének (1) bekezdésében az értékteremtő munka és a *vállalkozás szabadsága kerül kiemelésre:*

Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

A vállalkozás szabadsága az Alaptörvényben többször megfogalmazására kerül, az Alkotmánybíróság irányadó véleménye szerint a munkához való jogba beletartozik mindenfajta foglalkozás, munka, hivatás megválasztásának és gyakorlásának szabadsága. A jog tartalmát, sajátosságait figyelembe véve szükséges az általános definiáláson túl a szűkebb és tágabb megfogalmazás is. Tágabb felfogásban a munkához való jogba tartozónak tekinthető bármely hivatás, foglalkozás, jövedelemszerző tevékenység szabad megválasztása és kifejtése – tehát a vállalkozás szabadsága is. Ezzel szemben a szűkebb értelmezés szerint csak a természetes személy által végzett foglalkozás és hivatás kifejtése jelenik meg a munkához való jogban.

Az Alaptörvény a munkához való jog lefektetésekor a XII. cikk (1) bekezdésében szerepelteti a vállalkozást:

Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

A fentebb említett kötelezettséget az egyén képességeinek és lehetőségeinek mértékében történő közösségi gyarapodáshoz való hozzájárulása jelenti az Alaptörvény ezen elvi és világnézeti alapokon nyugvó rendelkezésében.

A munkához való jog vonatkozásában az Alkotmánybíróság megkülönbözteti egymástól tartalmilag egyrészt mint alanyi jogot, másrészt mint szociális jogot. A munkához való jog alanyi jogként a munka és a foglalkozás szabad megválasztását jelenti, egyébiránt a munka, a foglalkozás, a vállalkozás alanyi alapjogként nem különbözik egymástól, döntő eleme a

választási szabadság. Ugyanakkor a munka és a foglalkozás szabad megválasztásának alapjoga nem garantál alanyi jogot egy konkrét foglalkozás folytatására, tevékenység végzésére, ám munkához való alapjog a szabadságjogokhoz hasonló védelemben részesül az állami beavatkozások és korlátozások elől.

A kérelmemben kifejtett álláspontom alapján az Alaptörvény szerint mindenkinek joga van a munkához és maga választhatja meg annak gazdasági vagy munkajogi formáját. Ennek megfelelően a feladat ellátásának formája szerint nem lehet megkülönböztetni, hogy jár-e ellenszolgáltatás a tevékenységért, vagy sem. A Kúria a felülvizsgálati ítéletében rögzítette, hogy a perbeli jogvita elbírálása szempontjából alapvető kérdésnek tekinti, hogy a felek szerint megbízási jogviszony vagy munkaviszony alapult-e? Ez a kérdésfeltevés álláspontom szerint önmagában Alaptörvény ellenes, hiszen ugyanazon tevékenységet eltérő jogviszonyokban – így munkaviszonyban, megbízási viszonyban – is egyformán el lehet látni, ezért Alaptörvény ellenes az illetén különbségtétel, különös tekintettel a megkülönböztető minősítésére, amely megítélésem szerint megalázó és rágalmazó. A XII cikk (1) bekezdése azt a jogomat nevesíti ahol a tevékenységem megválasztása szabad akaratom és jogom, így ennek megfelelően ezen jogommal való élés nem lehet alapja hátrányos megkülönböztetésemnek. A Kúria viszont kifejezetten erre hivatkozva dönt és evvel a munkavállalásban való esélyegyenlőségemet sérti meg. A hivatkozott, Alaptörvény ellenes érvrendszerével megsértette az esélyegyenlőséghez való jogomat, korlátozza a munkavállalásom módjának szabad megválasztásához való jogomat. A szabad munka, foglalkozás és vállalkozás választási jogkülönböző mércével való megmérése szükségtelenül és aránytalanul korlátozta a cselekvési szabadsághoz, és esélyegyenlőséghez való jogomat, ezért Alaptörvény ellenes.

A felülvizsgálati ítélet ugyanakkor egyben kimondja azt, hogy megbízási jogviszony esetén a szerződés sikerdíjasnak minősülne, ezen következtetésre azonban mindennemű logikai levezetés, sőt indokolás nélkül jut, az ellenszolgáltatás mértékét a rendelkezésére álló, általam becsatolt anyagok ellenére nem vizsgálta, figyelmen kívül hagyta valamennyi eljáró bíróság, s így ítéleteikben kizárólag az Alaptörvény ellenes megkülönböztetésre támaszkodnak a feladatellátás tekintetében.

A T) cikk (1) bekezdés első mondata - *Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg.* - álláspontom szerint magában tartalmilag foglalja a törvény előtti egyenlőséget, mint az alkotmány általános érvényességének következményét, azt a kívánalmat, hogy az érvényes jog – tartalmától függetlenül – mindenkire egyenlően alkalmazható legyen.

Az Alaptörvény nevesítve a törvény előtti egyenlőséget a XV. cikk (1) bekezdésében szerepelteti:

A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

A jóerkölcsbe ütközés, mint általánosan kötelező magatartási szabály, Magyarországon jogszabályi szinten nincs szabályozva, ennek ellenére a támadott ítéletek a jóerkölcsbe ütközésre, mint általánosan kötelező szabályra hivatkozással rendelkeztek a sorsomról.

Álláspontomat röviden a következők szerint kívánom kifejteni.

A törvény előtti egyenlőség, a jogegyenlőség, mint alkotmányos egyenlőség az alkotmányos normák segítségével megvalósítandó egyenlőség, amely alkotmányos normák közé sorolható az alkotmányos egyenlőségi szabály. Az egyenlőségi szabály abban különbözik az egyes alapjogi tényállásoktól, hogy nem abszolút egyenlőségi mércét alkalmaz, hanem viszonylagosat, nem határozza meg, mint az alapjogoknál, hogy mi kötelező, de megköveteli, hogy bármely szabályozáskor a jogalanyok egyenlően kezeltessenek.

A törvény előtti egyenlőség, az egyenlő elbírálás elve tehát minden jogi szabályozással szemben érvényes alkotmányos követelmény. Hivatkozni kívánok a 61/1992. (XI. 20.) AB határozatra:

A jogegyenlőség lényege, hogy az állam, mint közhatalom, s mint jogalkotó köteles egyenlő elbánást biztosítani a területén tartózkodó minden személy számára. Ebben az összefüggésben nem tehet különbséget közöttük faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint. Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében foglalt tilalom nem csak az emberi, illetve az alapvető állampolgári jogokra irányadó, hanem e tilalom - amennyiben a különbségtétel sérti az emberi méltósághoz való jogot - kiterjed az egész jogrendszerre, ideértve azokat a jogokat is, amelyek nem tartoznak az emberi jogok, illetőleg az alapvető állampolgári jogok közé. A jogegyenlőség nem jelenti a természetes személyeknek a jogon kívüli szempontok szerinti egyenlőségét is. Az ember, mint a társadalom tagja hivatása, képzettsége, kereseti viszonyai stb. szerint különbözhet és ténylegesen különbözik is más emberektől. Az állam joga - s egyben bizonyos körben kötelezettsége is -, hogy a jogalkotás során figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket. Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése ugyanis nem bármifajta különbségtételt tilt - egy ilyen általános tilalom összeegyeztethetetlen lenne a jog rendeltetésével-, hanem csupán az emberi méltósághoz való jogot sértő megkülönböztetéseket.

Az Alkotmánybíróság 801/B/2002. AB határozata számos megállapítást tartalmaz a jóerkölccsel — mint magánjogi kategóriával — kapcsolatban. A határozat megállapításai szerint „a jó erkölcs mint magánjogi kategória áttételesen kapcsolódik a közerkölcshez. A közerkölcs védelmének a szükségességét a legfontosabb nemzetközi emberi jogi dokumentumok kivétel nélkül elismerik.

A hivatkozott AB határozat rögzítette, hogy a jogszabályok „nem határozzák meg sem a közerkölcs, sem a jó erkölcs fogalmát, ezek tartalmának konkretizálását az eseti jogalkalmazásra bízzák. A jó erkölcsbe ütközés tilalma olyan nyitott, az absztrakció magas szintjén megfogalmazott generálklauzulának tekinthető, amely nem bizonyos, meghatározott magatartásokat tilt vagy tesz kötelezővé. Természete szerint a magánjogi szabadság (privátautonómia) morális határát jelöli ki, és azon belül a jogalanyok magatartását, döntéseik irányát és tartalmát kívánja befolyásolni.”

A 184/2010. (X. 28.) AB határozat szintén vizsgálat tárgyává tette a jóerkölcsbe ütközést, amely során a következő megállapítást tette:

„Ilyen jellegű jogi fogalom alkalmazása esetében szükséges, hogy a jogalkotó – az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság és normavilágosság érdekében – meghatározza, hogy a jövedelem juttatása milyen esetekben tekinthető jó erkölcsbe ütköző módon juttatottnak még akkor is, ha ennek tartalmi elemeit igen nehéz normatív módon törvényben felsorolni. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában eddig a Ptk. alapján, a szerződéssel kapcsolatos jogvitákban merült fel a jóerkölcsbe ütközésre vonatkozó rendelkezés vizsgálata; az indítványt az Alkotmánybíróság a bírói mérlegelés megengedhető határaival kapcsolatban bírálta el.”

Ez utóbbi AB határozat végső soron nem a jó erkölcsbe ütköző, hanem a „jó erkölcsbe ütköző módon” történő juttatás kérdésében foglalt állást.

Álláspontom szerint jelen esetben az állam, mint jogalkotó nem biztosított egyenlő elbánást részemre, a támadott ítéletek pedig az Alaptörvényben meghatározott általánosan kötelező magatartási szabály hiányában álláspontom szerint szubjektív döntést tartalmaznak, sőt a Kúria támadott ítélete az emberi méltóságomat is sértette.

A 8/1990. (IV.23.) AB határozat óta az emberi méltósághoz való jog általános személyiségvédelmi funkcióval bír, az Alkotmánybíróság e jogot az ún. „általános személyiségi jog” alkotmányi megfogalmazásának tekinti. Az általános személyiségi jog különböző megfogalmazásokban szerepel a testület döntéseiben, így például többek között általános cselekvési szabadságként, vagy a magánszférához való jogként. Ezek a jogok az emberi méltósághoz való jogból származnak, de azzal nem azonosak, így korlátozhatók a szükségesség és arányosság követelményeinek megfelelően.

Az Alaptörvény II. cikke alapján:

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

Jelen ügyben álláspontom szerint a Kúria tévesen állapította meg, hogy a magatartásom nem felel meg a polgári jogi viszonyokban általában elvárható zsinórmértéknek, a tisztesség követelményének, s ezen téves álláspontját nem is indokolta meg. A téves ténymegállapításával megsértette az emberi méltóságomat, szükségtelenül és aránytalanul korlátozta a cselekvési szabadsághoz, sőt magánszférához való jogomat, ezért Alaptörvény ellenes.

Budapest, 2014. november 11.

Tisztelettel:

Fecske Károly indítványozó
képv.: dr. Csizsai-Molnár Péter

